

Raadsbrief

Datum 2 juni 2025

Onderwerp Voortgang *Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp 2023-2026*

Versienummer 3

Portefeuillehouder Michiel van Willigen

Samenvatting

Wij stellen u voor om kennis te nemen van de voortgang van de *Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp*. We liggen op koers qua uitvoering van de daarin gemaakte afspraken op vijf thema's. In deze raadsbrief komen de volgende onderdelen aan de orde:

1. Thema ondersteuningsteams op school
 - 1.1 Evaluatie extra inzet jeugd- en gezinswerkers in ondersteuningsteams scholen VO scholen
 - 1.2 Evaluatie ondersteuningsteams 0-4 jaar
 - 1.3 Gezamenlijke training systemisch werken voor ondersteuningsteams
 - 1.4 Verbreding werken met ondersteuningsteams naar Speciaal Onderwijs
2. Arrangeren rondom leren
 - 2.1 Programma *Samen voor een stevige basis*
 - 2.2 Aansluiting Samenwerkingsverbanden passend onderwijs en sociaal domein gemeenten
 - 2.3 Samenwerking met de Twijn
3. Aanpak jonge kind
 - 3.1 Aanpak jonge kind
4. Preventie op school
 - 4.1 THINK op school
5. Perspectief voor nieuwkomers
 - 5.1 Ondersteuningsteam Internationale Schakelklas

Bijlagen

1. Evaluatie extra inzet jeugd- en gezinswerkers in de ondersteuningsteams op scholen VO
2. Evaluatie ondersteuningsteams 0-4 jaar
3. Evaluatie programma *Samen voor een stevige basis*
4. Aangescherpte afspraken *Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp 2023-2026*

Openbaarheid

- ☒ Openbaar
☐ Geheim

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. De stand van zaken uitvoering *Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp 2023-2026*.

Datum 2 juni 2025

Inleiding

In 2023 is de *Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp 2023-2026* vastgesteld. In samenspraak met de schoolbesturen werken we aan het realiseren van de daarin gemaakte afspraken.

Kader

- *Strategische Onderwijsagenda 2023-2026*
- *Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp 2023-2026*

Kernboodschap

We informeren u hierbij over de stand van zaken rondom de uitvoering *Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp 2023-2026* op de vijf thema's van deze agenda: ondersteuningsteams op school, arrangementen rondom leren, aanpak jonge kind, preventie op school en perspectief voor nieuwkomers. Dit doen we om u inzicht te geven in de voortgang van gemaakte afspraken in de periode 2023-2026 tot nu toe.

Toelichting

In 2023 is de *Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp 2023-2026* vastgesteld. We informeren u met deze raadsbrief over een aantal ontwikkelingen. Achtereenvolgens komen aan de orde:

1. Thema ondersteuningsteams op school
 - 1.1 Evaluatie extra inzet jeugd- en gezinswerkers in ondersteuningsteams scholen VO scholen
 - 1.2 Evaluatie ondersteuningsteams 0-4 jaar
 - 1.3 Gezamenlijke training systemisch werken voor ondersteuningsteams
 - 1.4 Verbreding werken met ondersteuningsteams naar Speciaal Onderwijs
2. Arrangeren rondom leren
 - 2.1 Programma *Samen voor een stevige basis*
 - 2.2 Aansluiting Samenwerkingsverbanden passend onderwijs en sociaal domein gemeenten
 - 2.3 Samenwerking met de Twijn
3. Aanpak jonge kind
 - 3.1 Aanpak jonge kind
4. Preventie op school
 - 4.1 THINK op school
5. Perspectief voor nieuwkomers
 - 5.1 Ondersteuningsteam Internationale Schakelklas

Ten slotte informeren we u over de tussentijdse aanscherping van de gemaakte afspraken met schoolbesturen om de haalbaarheid daarvan in de periode 2023-2026 te vergroten.

1.1 Evaluatie extra inzet jeugd- en gezinswerkers in ondersteuningsteams op VO scholen

In 2024 is de extra inzet van jeugd- en gezinswerkers in de ondersteuningsteams op scholen voor Voortgezet Onderwijs (OT VO) geëvalueerd (bijlage 1). Die extra inzet was onderdeel van het Corona herstelplan sociaal domein. De doelen van deze inzet waren:

- Extra handen bieden voor het opvangen van toegenomen problemen bij (groepen) leerlingen door Corona en de aanpak daarvan, de (school)omgeving versterken en onnodig beroep op specialistische ondersteuning voorkomen.

Datum 2 juni 2025

- Door doen en leren worden OT VO beter in normaliseren en de-medicaliseren, systeemgericht en preventief werken dicht bij hun directe leefomgeving zodat ontwikkelen, welbevinden en meedoen van leerlingen worden bevorderd.

De belangrijkste gerapporteerde lessen van de evaluatie extra inzet OT VO voor wat betreft ondersteuning van leerlingen zijn:

- Positieve effecten op functioneren leerlingen in hun sociale omgeving (school, thuis, straat): meer tijd om even te 'vertragen' helpt;
- Verbetering (mentaal) welbevinden leerlingen; betere omgang met mentale uitdagingen en een groter gevoel van verbinding en veerkracht;
- Meer schoolgang/verminderd verzuim, verbeterde schoolprestaties;
- Meer hulpvragen, toch snel opgepakt;
- Beter samenwerken in het ondersteuningsteam, in de school, met ouders/gezin en met derden;
- Meer eigen inzet, minder beroep op specialistische (jeugd)hulp nodig.

De conclusies bevestigen het eerdere besluit om na afloop van het Nationaal Programma Onderwijs (per 1 augustus 2025) de extra inzet in de OT VO voor een belangrijk deel te continueren (investering sociale basis, PPN 2025-2028). Op deze manier borgen we de positieve effecten op welbevinden en gezondheid van jongeren, stellen we de ondersteuningsteams op VO scholen in staat om het systemisch werken rondom hulpvragen van leerlingen voor te zetten waarmee we samen met onderwijs andere, duurzame oplossingen vinden én daarmee ook onnodig beroep op specialistische jeugdhulp voorkomen.

1.2 Evaluatie ondersteuningsteams 0-4 jaar

In 2024 zijn ook de ondersteuningsteams 0-4 jaar (verder: OT 0-4) geëvalueerd (bijlage 2). De meerwaarde van deze ondersteuningsteams van 0-4 jaar zit vooral in de verbinding met de ouders en de professionals onder elkaar vanuit de gedachte kansrijke start. Er zijn korte lijnen over en weer, ook met de Intern Begeleiders van de onderbouw in het primair onderwijs. Het kind kan heel mooi gevolgd worden in de ontwikkeling met een bredere blik, er kan preventief en normaliserend gewerkt worden. Daarnaast weten ouders ook het SWT op een laagdrempelige manier te vinden. Na bespreking met kinderopvang en onderwijs is besloten om voor schooljaar 2024/2025 nog te investeren in de OT 0-4 jaar. Tijdens het schooljaar 2025/2026 voeren we weer een evaluatiegesprek met de OT 0-4 jaar en bijbehorende partners, waarna we besluiten om wel of niet hiermee verder te gaan (zie ook punt 8 'Aanpak jonge kind').

1.3 Gezamenlijke training systemisch werken met ondersteuningsteams op scholen

Nu alle teams van Sociaal Wijkteam Zwolle zijn geschoold in systemisch werken (aanpak Samenspel in de wijk) zijn schoolbesturen en gemeente dit jaar gestart met gezamenlijke trainingen systemisch werken voor de ondersteuningsteams in het onderwijs. De eerste training met vier OT VO is inmiddels afgerond. Het systemisch werken biedt scholen en gemeente een gezamenlijke taal om de samenwerking verder te versterken. De trainingen ondersteunen dit. Ze helpen ons om perspectief te bieden op een gezonde en veilige ontwikkeling van jongeren, in samenwerking met 'opvoeders' uit verschillende leefwerelden waarin jongeren zich bewegen. Dus: oog voor de wisselwerking tussen kind en omgeving, het vinden van zo normaal mogelijke oplossingen voor ervaren problemen, zo dichtbij de normale leefomgeving als mogelijk.

Datum

2 juni 2025

1.4 Verbreding werken met ondersteuningsteams naar speciaal onderwijs

Conform de *Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp* is gestart met het inrichten van ondersteuningsteams bij de Ambelt en de Twijn. Er zijn drie ondersteuningsteams gestart, één bij Ambelt en twee bij de Twijn. De twee ondersteuningsteams van de Twijn zijn tevens getraind in systemisch werken.

2.1 Evaluatie programma *Samen voor een stevige basis*

In 2024 is het programma *Samen voor een stevige basis* geëvalueerd (bijlage 3). Met dit programma hebben we samen met scholen gezocht naar andere interventies waarmee we onnodig beroep op speciale vormen van onderwijs en/of ondersteuning sociaal domein/jeugdhulp konden voorkomen. De belangrijkste conclusies uit de evaluatie zijn:

- a. Een enkele succesvolle interventie kan na afloop van het programma worden voortgezet zonder extra financiering. Dit geldt voor de inzet van een peuter/kleutergroep waarmee is geëxperimenteerd bij basisschool Kasteelhoeve. Met zo'n peuter/kleutergroep borgen opvang en school een goede start van jonge kinderen in het basisonderwijs waardoor beroep op aanvullende, specialistische ondersteuning niet of minder nodig is.
- b. Een aantal interventies is als 'kansrijk' beoordeeld op basis van een kwalitatieve analyse met de school van uitvoering én een kwantitatieve analyse van het verloop van het beroep op jeugdhulp. In die gevallen is sprake van positieve ontwikkelingen in het beroep op en/of de kosten van specialistische vormen van jeugdhulp door leerlingen van de school, maar is nog niet duidelijk in welke mate die ontwikkeling (alleen) verband houdt met de ingezette maatregel. Dit geldt voor de inzet van cognitief gedragswerk bij Greijdanus College, inzet van extra uren jeugd- en gezinswerker in het ondersteuningsteam van basisschool de Springplank, de realisatie van de 'Sluiskamer' (een opvang van kinderen in een kwetsbare situatie na schooltijd) bij SBO de Sluis en voor de verbinding van stedelijk jongerenwerk met school bij Talentstad Praktijkonderwijs.
- c. Een enkele interventie heeft wel positieve effecten opgeleverd qua onderwijsondersteuning van leerlingen, maar heeft geen effect gehad op het beroep op specialistische jeugdhulp. Dit geldt voor de thuiswerkarme school bij Van der Capellen College/Lassus Campus. Die aanpak wordt overigens vanwege de positieve effecten op de onderwijsprestaties door de school wel voortgezet.

Overigens is het minder goed gelukt om de lerende aanpak van de proeftuin *Samenspel in de wijk* in elk geval voor de basisscholen beter te verbinden aan het programma *Samen voor een stevige basis*. Mede daardoor was sprake van een trage leercyclus. Verder kunnen we nu nog niet zeggen hoe duurzaam de behaalde effecten zijn.

Met de schoolbesturen hebben wij afgesproken om als kansrijk geëvalueerde interventies (b) voorlopig te continueren tot eind 2026. Daarmee geven we mede invulling aan de Koers Sociaal Domein gericht op het al lerend versterken van de sociale basis, ook in en met het onderwijs. De hiervoor benodigde incidentele investering voor het jaar 2026 wegen we af bij besluitvorming over de begroting 2026 (najaarsmoment 2025).

We benutten de overgangperiode tot eind 2026 om de evaluatie van deze innovaties te verdiepen. Wat maakt deze interventie precies 'kansrijk'? Bij welke andere scholen kan deze interventie ook tot positieve uitkomsten voor leerlingen, ouders, school en gemeente leiden? Wat is daarvoor nodig? Op basis van de nadere verdieping op de evaluatie van vorig jaar ontwikkelen wij in samenspraak met de

Datum

2 juni 2025

schoolbesturen voorstellen voor het wel of niet definitief doorzetten van interventies en eventuele verbreding naar andere scholen vanaf 2027.

2.2 Betere aansluiting organisatie SWV Hanzeland en sociaal domein Zwolle

Begin 2023 heeft Samenwerkingsverband Hanzeland Primair Onderwijs (PO) besloten om gebiedsgericht te gaan werken. Binnen de stad Zwolle zijn vijf wijknetwerken actief. De indeling hiervan sluit aan op de werkgebieden van de vijf teams van Sociaal Wijkteam Zwolle. De samenwerking op gebiedsniveau komt inmiddels goed op gang.

2.3 Samenwerking met de Twijn

Met de Twijn, school voor Speciaal Onderwijs, zijn we in gesprek over het realiseren van een onderwijs-zorg-arrangement a la de Praktijkklass bij de Ambelt. Daarmee beogen we ook voor de Twijn te voorkomen dat leerlingen uitvallen waardoor we ontwikkeling blijven borgen en tegelijk in groepsverband kunnen werken aan jeugdhulpdoelen. Wij verwachten hierover eind 2025 een apart voorstel aan de gemeenteraad te kunnen voorleggen.

3.1 Aanpak jonge kind

Naast OT-ontwikkeling en Aanpak Jonge Kind, zijn ook de verbinding tussen kinderopvang (KO) en basisonderwijs (PO) én wijkgericht werken als prioriteiten aangemerkt. Voor het jonge kind is het belangrijk dat voorschoolse voorzieningen en basisscholen samen een doorlopende ontwikkellijn neerzetten. Het ervaren van hobbels in de ontwikkeling van jonge kinderen willen we tegengaan. De OT 0-4 jaar kunnen hier een belangrijke rol in spelen in samenwerking met de wijknetwerken van het Samenwerkingsverband passend onderwijs PO. Zo wordt bijvoorbeeld ook gewerkt het verbeteren van de overdracht van kinderen van voorschoolse educatie (VE) naar vroegschoolse educatie (VVE, basisschool), waarbij zowel KO als PO betrokken zijn.

4.1 Preventie: THINK op school

THINK op school en Greijdanus College hebben een train-de-mentor variant van THINK op school ontwikkeld en uitgevoerd. Deze variant vraagt enerzijds meer eigen inzet van een school, maar leidt ook tot een nog duurzamer inbedding van de aanpak op school. Immers, de mentoren zijn daar – anders dan externe trainers – altijd aan het werk. Bovendien zijn de uitvoeringskosten iets lager doordat geen externe trainers ingezet hoeven te worden. Conform afspraak hebben scholen vanaf nu de keuze uit de oorspronkelijke trainer variant (met externe THINK op school trainers) of de train-de-mentor variant (met mentoren als interne trainers met ondersteuning van THINK op school).

Verder loopt in dit schooljaar en schooljaar 2025/2026 een pilot met een variant van THINK op school in het basisonderwijs. In dit schooljaar wordt op zeven scholen hiermee gewerkt. De evaluatie van deze pilot en het eventuele vervolg worden meegenomen in de evaluatie van de *Uitvoeringsagenda sociale basis jeugd 2024-2026* (planning: Q3 2026).

5.1 Nieuwkomersonderwijs: ondersteuningsteam Internationale Schakelklas

Conform de *Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp* is gestart met een ondersteuningsteam bij de Internationale Schakelklas (ISK) bij Landstede.

Datum

2 juni 2025

Tussentijdse bijstelling *Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp*

Om de uitvoerbaarheid en daarmee ook de haalbaarheid van afspraken in de *Ontwikkelagenda* in de periode 2023-2026 te vergroten is in samenspraak met de schoolbesturen een aantal afspraken samengevoegd. Daarnaast is het voornemen om een verkenning te doen naar brede inzet van Maatschappelijke Diensttijd (MDT) in het Voortgezet Onderwijs voor deze periode geschrapt naar aanleiding van het besluit van het kabinet om daarop substantieel minder in te zetten. Overigens blijven maatschappelijke organisaties als Impacter wel MDT trajecten inzetten vanuit de bestaande landelijke regelingen, deels ook voor leerlingen op VO scholen. De bijgestelde tekst van *Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp* sturen we u hierbij ter kennisneming toe (bijlage 4).

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Bij het uitvoeren van de *Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp* werken we samen met de schoolbesturen. Conform de afspraak in de agenda om periodiek de stand van zaken qua uitvoering van deze agenda te bespreken, zijn de afspraken in samenspraak met de schoolbesturen PO en VO tussentijds aangescherpt.

Communicatie

De stand van zaken uitvoering *Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp* wordt periodiek besproken met de schoolbesturen. De evaluaties (bijlage 1-3) zijn besproken in het overleg met de Zwolse schoolbesturen (LEA).

Financiën

Deze voortgangsrapportage heeft geen financiële consequenties.

Risico's

Voor enkele onderdelen van de agenda zijn incidentele investeringen nodig. Per onderdeel kijken we eerst wat binnen de vastgestelde begrotingen van scholen en gemeenten mogelijk is en of we financiering van medeoverheden of fondsen kunnen verwerven. Zo nodig leggen we in voor- of najaarsmoment een voorstel voor een extra incidentele investering aan de gemeenteraad voor.

Vervolg

In 2026 zullen wij de gemeenteraad informeren over de afronding van de *Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp 2023-2026* en een vervolg daarop vanaf 2027.

Openbaarheid

Dit voorstel is openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer

voorstel

Zwolle

Datum

2 juni 2025